

Pilgrimsvandra på Salstaleden i din egen takt

Leden är 7 km station till station och du kan välja åt vilket håll du går. Här är hållplatserna skrivna från Vattholma till Skyttorp, men det går lika bra att gå åt andra hållet. Kanske fortsätta upp till Lena kyrka? Det är 1,5 km till bara.

Texterna är hämtade ur
Bibel 2000 (© Svenska bibelsällskapet) och Den svenska psalmboken.
Reflektionerna är formulerade av Kristina Lockner och Björn Nilsson,
präster i Vattholma pastorat, försomrarna 2020 och 2021.

1. Busshållplatsen – att ta ut en riktning

Här börjar vandrigen och det kommer att finns tydliga markeringar. Leden är märkt med blå skyltar och markeringar längs med hela Salstaleden. Det är bara att följa. Tänk om livet vore så enkelt!

Ofta har vi bilden av att vi är på väg men det är sällan tydligt varifrån vi kommer eller vart vi är på väg. Vi famlar, går i cirklar, prövar oss fram, hoppar och hoppas med förhoppningen att då och då få ett ögonblick av klarhet varför vi befinner oss på just en viss plats en viss tid. Och målet finns djupt bevarat hos Gud själv.

Kanske ligger det något i Karin Boyes välbekanta ord i dikten I rörelse:

Nog finns det mål och mening i vår färd –
men det är vägen som är mödan värd.

Ord på vägen:

Jesus sade: Jag är vägen, sanningen och livet.

(Joh 14:6)

Vi ber med Psaltaren, en vallfartssång:

Jag ser upp emot bergen: varifrån skall jag få hjälp?

Hjälpen kommer från Herren, som har gjort himmel och jord.

Han låter inte din fot slinta, han vakar ständigt över dina steg.

Han sover aldrig, han vakar ständigt, han som beskyddar Israel.

Herren bevarar dig, i hans skugga får du vandra, han går vid din sida.

Solen skall inte skada dig om dagen, inte månen om natten.

Herren bevarar dig från allt ont, från allt som hotar ditt liv.

Herren skall bevara dig i livets alla skiften, nu och för evigt.

(Ps 121)

Heliga Birgittas bön:

Herre, visa mig din väg, och gör mig villig att vandra den. Amen.

2. Skylten

Det är något särskilt att möta Gud i naturen. Här vid skylten ser vi hur träden längs vägkanten bilder som en portal in i ett djupare mysterium. Vi får stanna upp och öva oss i förundran och tacksamhet.

Välkomstskylten påminner oss om hur tillvaron just här och nu ser ut och vilken väg vi ska gå. Vi får också veta varför det som ut som det gör. Längs hela vägen kommer vi att se spår från en tid som varit och känna historiens vingslag. Men vi kommer också se den tid som är just nu och spår av en tid som kommer.

I bibeln står det:

Filippos träffade Natanael och sade till honom: ”Vi har funnit honom som det står om i Moses lag och hos profeterna, Jesus, Josefs son, från Nasaret.” Natanael sade: ”Kan det komma något gott från Nasaret?” Filippos svarade: ”Följ med och se!” (Joh 1:45-46)

Vi ber med KG Hammar:

Gud, tack för sommaren.

Låt den slå sitt ljusa valv över våra liv,
som en katedral som påminner om dig,
som skapar och ger liv.

Tack för sommaren.

Låt den medföra rekreation i våra liv,
nyskapelse, återställelse och förnyelse.
Låt våra liv bli till en katedral som påminner om dig,
du vårt ursprung och vårt mål.

Låt din Andes vind spela
på alla våra slumrande möjligheters strängar
och förnya oss i alla våra relationer.

Låt oss vandra sommarens dagar med Jesus som medvandrare och
vägvisare, och hjälp oss att tillsammans med honom upptäcka
rastplatserna vid vägkanten. Amen.

Att fundera vidare på:

Vad är du tacksam över just idag?

Vilka synintryck, dofter eller annat får dig att förundras över tillvaron?

3. Bron vid slottet

En bro är något som knyter samman; som möjliggör en fortsättning på något som annars skulle vara svårt, ibland rent av omöjligt. Ibland är broar väldigt konkreta, tydliga och inbjudande. Ibland är det en hastig blick eller en utsträckt hand.

Bo Setterlind diktar orden i psalm 303:

Det finns en väg till himmelen, en väg till Guds Jerusalem, den vägen är den helga tron på Jesus Krist, Guds egen son.

Det finns en väg till Herrens bön, som Jesus själv den strålar skön. Vad ingen sett, vad ingen hört, det har Han in i tiden fört.

Och vill du själv den vägen gå, så är Hans ord att lita på, men tvivla ej, allenast tro – det går en bro från tro till ro.

Det finns en väg till himmelen, en väg till Guds Jerusalem, den börjar här, den börjar nu, var än den går, den går till Gud.

4. Kalhygget vid dödisbron

Kapade stammar, sönderbrutna livssystem – livet skövlat! Samtidigt syns något helt nytt. Ett nytt perspektiv. Ljuset når ner till marken. Där längst ner i grunden finns något vackert. Något som finns kvar genom tiderna. Något som aldrig försvinner. Hur ömtåligt allt liv är och hur starkt. Livets gåta. Sårbart och segrande.

Vi ber med Psaltaren:

Herre, du har varit vår tillflykt från släkte till släkte. Du fanns innan bergen föddes, innan jorden och världen blev till. Du är Gud från evighet till evighet.
(Ps 90:1-2)

Ord på vägen:

Jesus sade: Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör.
(Joh 14:6)

5. Tingshusbacken – Salstaledens högsta punkt

Den här platsen var tidigare en ö!
Då såg man ut över vatten – nu ser vi ut
över, ja, vad då? Vi får ta in vår omgivning
och fundera på om det räcker med vad vi ser
eller om vi skulle vilja se mer.
Känner vi oss stora eller små?
Är vi trygga eller utsatta?

Här och nu står vi på ett berg som faktiskt står stadigt.
Vi får ta in utsikten runt om oss – och inom oss.

Laleh sjunger:

Om jag går vilse få mig att hitta tillbaks
Visa mig havet igen det som fanns före och är större än jag
Jag är bara en sten i havet det är inte värre än så
Några ringar på ett hav är allt vi lämnar kvar
Vad var det ni sa? Vad var det vi sade?
Det kommer bli bra

Vi ber med Psaltaren:

Bara hos Gud finner jag ro,
från honom kommer mitt hopp.
Han är klippan som räddar mig,
min borg där jag står trygg.
Från Gud kommer min hjälp och min ära,
Gud är min tillflykt, min starka klippa.
Sätt alltid din lit till honom, du folk,
öppna ditt hjärta inför honom.
Gud är vår tillflykt.

(Ps 62:6-9)

Ord på vägen:

Jesus sade: Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i
mörkret utan ha livets ljus.

(Joh 8:12)

6. Ekstubben

Tid är någonting förunderligt.
Ibland känns det som om tiden går fort,
ibland verkar den inte röra sig alls.
En gammal ek kan ge perspektiv på tillvaron.

Sveriges (och nog Europas) största ek i stamtjocklek räknad är Kvilleken i Småland. Den är ca 14 m i omkrets! Och har levt i ca 1000 år.

När Kvilleken började växa var det vikingatid i Sverige. Det skulle dröja 500 år tills Gustav Vasa blev kung.

Redan på 1700-talet omnämns Kvilleken som en märkvärdighet. Redan då, för 300 år sedan, var den uråldrig och ihålig, och det berättas hur 8 man kunde stå hopklämda inuti den, och att den användes som redskapsskjul. Det fantastiska är att trots allting så stiger saven varje vår innanför den grova barken och förmår bladen att slå ut med ny grönska. Nu kan det vara så att även den här eken håller på att ge upp, men nytt liv skjuter skott, precis som på den här gamla ekstubben vid Salstaleden!

(Texten om Kvilleken är hämtad ur Trädets tid av Christel Kvant)

Vi ber med Psaltaren (ur Ps 139):

Herre, du rannsakar mig och känner mig.

Om jag står eller sitter vet du det,
fast du är långt borta vet du vad jag tänker.

Du omger mig på alla sidor, jag är helt i din hand.

Stiger jag upp till himlen, finns du där,
lägger jag mig i dödsriket, är du också där.

Tog jag morgonrodnadens vingar,
gick jag till vila ytterst i havet,
skulle du nå mig även där och gripa mig med din hand.

Om jag säger: Mörker må täcka mig, ljuset omkring mig bli natt,
så är inte mörkret mörkt för dig, natten är ljus som dagen,
själva mörkret är ljus.

Du skapade mina inälvor, du vävde mig i moderlivet.

Jag tackar dig för dina mäktiga under,
förunderligt är allt du gör.

Du kände mig alltigenom, min kropp var inte förborgad för dig,
när jag formades i det fördolda,
när jag flätades samman i jordens djup.

Du såg mig innan jag föddes, i din bok var de redan skrivna,
de dagar som hade formats innan någon av dem hade grytt.

7. Stenglänta

En stenglänta –
Stenarna har forslats hit av isen och
forsarna och är formade över
generationer. Sten som läggs ovanpå sten.
Stenar som är i vägen. Som är svåra att gå
på. Som får oss att snubbla och ramla.
Små stenar i skon som skaver.

Men stenen kan förvandlas, och bli till en stadig grund som står emot stormen. Den kan resas upp, bli till en märkessten, milsten eller minnessten som hjälper oss att förstå vårt sammanhang och ger kunskap om vägens riktning.

Vi ber:

Gud, tack för stenarna, gruset mot mina fotsulor. Också när de är vassa eller ojämna och det känns obekvämt ökar de blodets cirkulation och upplivar mig. Hjälp mig att inte snubbla på dem eller se dem bara som hinder på mitt livs väg, utan ana din närhet och vishet också i stenarna.

Ord på vägen:

Jesus sade: Har ni aldrig läst vad som står i skriften: *Stenen som husbyggarna ratade har blivit en hörnsten. Herren har gjort den till detta, och underbar är den i våra ögon.* (Matt 21:42)

Att fundera vidare på:

Vilka stenar finns det i ditt liv: Trygga stenar? Stötestenar?

Har du upplevt eller hur har du upplevt att Gud hjälpt dig med hinder du stött på i livet? Har du något exempel?

Även om du går i sällskap med någon, så gå gärna i tystnad ett tag.

8. Rastplatsen vid ån

Vi behöver rastplatser.
Vi behöver stunder av återhämtning och vila. Och vi behöver ge utrymme för Gud.
Men vem är Gud?!
Hur ser vår relation till Gud ut?

Det finns många bilder för Gud.

En av de vanligaste är Gud som treenig, att Gud går att möta som både Skaparen, Befriaren och Livgivaren eller Fader, Son och Ande. Både Fadern och Sonen är rätt antropomorfa bilder: Vi ser Gud Fader som Skaparen som vandrar omkring i sin skapelse i Bibelns första bok eller som härföraren i andra delar av Bibeln. Och vi hör om Sonen, Jesus, i hela Nya testamentet, framför allt i evangelierna. Men Anden är inte lika lätt att få grepp om.

Det finns flera bilder. Vi läser bl.a. att Anden är som vinden som blåser vart den vill (Joh 3) och om tungor som av eld som på något vis visar på Anden där på Pingstdagen (Apg 2). En vanlig bild för Gud är vatten, den där källan av levande vatten som ger liv. Jesus pratar om det vattnet i mötet med den samariska kvinnan.

Jesus sade: ”Den som dricker av det här vattnet blir törstig igen. Men den som dricker av det vatten jag ger honom blir aldrig mer törstig. Det vatten jag ger blir en källa i honom, med ett flöde som ger evigt liv.” Kvinnan sade till honom: ”Herre, ge mig det vattnet, så att jag aldrig blir törstig och behöver gå hit efter vatten.” (Joh 4:4-15)

Vi ber med Psaltaren:

Herre, till himlen sträcker sig din nåd, din trofasthet ända till skyarna.
Din rättfärdighet är som väldiga berg, din rättvisa som det djupaste hav.
Herre, du hjälper både människor och djur.
Din nåd är dyrbar, o Gud,
i dina vingars skugga finner människor tillflykt.
De får njuta överflödet i ditt hus, i din glädjes strömmar stillas deras törst.
Ty hos dig är livets källa, i ditt ljus ser vi ljus. (Ps 36:6-10)

Kärnord av Margareta Melin:

Kristus i mig är en källa till liv. Kristus i mig är en källa till liv.
Jag är i Kristus en källa till liv, en källa till liv.

Jonas Jonson skriver och vi kan sjunga orden i psalm 52:

I Guds tystnad får jag vara
ordlös, stilla, utan krav.
Klara rymder, öppna dagar:
här en strand vid nådens hav.

I Guds kärlek vill jag vila,
vet mig önskad, älskad, sedd.
Övar mig i barnets tillit,
prövar höjd och djup och bredd.

I Guds Ande kan jag andas:
bön ger liv ur död som svar.
Ögonblickets närhet rymmer
allt som blir och är och var.

Vid Guds hjärta är jag buren,
innesluten i hans famn.
Medan hemligheten djupnar
viskar Fadern ömt mitt namn.

9. Stengrytan

Jesus sade: Vinden blåser vart den vill och du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den är på väg. Så är det med var och en som har fötts av anden.

(Joh 3:8)

Vinden blåser vart den vill. Ingen, varken meteorologen eller teologen, vet i detalj varifrån den kommer eller vart den går. Vinden är livsnödvändighet och frihet. Som kristen är du ett vindens barn.

Du är helt beroende av vinden men äger den inte.

När det berättas i bibelns inledning hur Gud skapar människan, står det:

då formade Herren Gud människan av jord från marken och blåste in liv genom hennes näsborrar, så att hon blev en levande varelse. (1 Mos 2:7)

Livet som Gud blåste in var anden eller andedräkten som är samma ord som vind på hebreiska. På så sätt manifesteras bokstavligen en samhörighet mellan Gud – skapelsen – människan.

Att fundera vidare på:

Ge dig tid att lyssna på vinden.

Ge dig tid att andas.

Hur kan du uppleva Guds vind i ditt liv?

Vi ber:

Under dina sista dagar på jorden lovade du oss, att du skulle sända oss den heliga anden som vår hjälpare. Låt din ande sänka sig ner i vårt liv. Låt den komma som blod in i våra ådror så att vi blir helt ledda av din vilja. Låt din ande blåsa över världen så att världen blir mer rättvis och kärleksfull. Låt oss höra din andes ledning inom oss och runt omkring. Amen.

Ord på vägen ur Psaltaren 104:

Lova Herren, min själ! Mäktig är du, Herre, min Gud,

i höghet och härlighet är du klädd, du sveper dig i ljus som i en mantel.

Himlen har du spänt ut som ett tält, ovan skyn har du timrat din sal.

Du gör molnen till din vagn och far på vindens vingar.

Du gör vindar till dina sändebud och eldslågor till dina tjänare.

Jorden har du ställt på stadig grund, den kan aldrig i evighet rubbas.

Du låter källor rinna upp och bli till strömmar som forsar fram mellan bergen.

Du vattnar bergen från din sal, jorden mättas av allt vad du ger.

10. Nedanföör åsen

På vandrigen, både den rent konkreta här och nu och livets vandring, passerar vi grindar. Ibland är grindarna tydliga och kan ge en känsla av både instängdhet och trygghet. En grind kan stänga ute det som skrämmer, det som hotar i tillvaron och ge trygghet i att kunna känna sig innesluten, omsluten.

Att vara innanför en grind kan vara ett påtagligt sätt att stänga ute och inte behöva bry sig om det som är utanför. Men en grind kan också betyda det omvända, och placera en person utanför och göra så att den inte får vara med, eller tvärtom; gör en person till den som lever i frihet utan gränser. En grind är en möjlighet åt något håll. Nyfikenhet, förhoppningar och en väg vidare bortom just den här punkten.

Vi sjunger med Anders Frostenson och Lars-Åke Lundberg i psalm 289:

Guds kärlek är som stranden och som gräset,
är vind och vidd och ett oändligt hem.

Vi frihet fick att bo där, gå och komma,
att säga ”ja” till Gud och säga ”nej”. Guds kärlek är ...

Vi vill den frihet där vi är oss själva,
den frihet vi kan göra något av,
som ej är tomhet men en rymd för drömmar,
en jord där träd och blommor kan slå rot. Guds kärlek är ...

Och ändå är det murar oss emellan,
och genom gallren ser vi på varann.

Vårt fängelse är byggt av rädslans stenar.
Vår fångdräkt är vårt eget knutna jag. Guds kärlek är ...

O döm oss, Herre, frisäg oss i domen.

I din förlåtelse vår frihet är.

Den sträcker sig så långt din kärlek vandrar
bland alla människor, folk och raser här. Guds kärlek är ...

Ord på vägen:

Jesus sade: Jag är grinden. Den som går in genom mig skall bli räddad.
Han skall gå in och han skall gå ut, och han skall finna bete. (Joh 10:9)

11. Katarinakapellet

Nu står du vid det som antingen är målet eller starten på din vandring. Här i Skyttorp finns Katarinakapellet, som byggdes 2018 i samband med ombyggnation av Kyrkans hus.

Kapellet har fått sitt namn efter den heliga Birgittas dotter Katarina. Birgitta (1303-1373) har själv ett vackert målat kor i Tensta kyrka, målat år 1437 av Johannes Rosenrot. Väl värt ett besök!

Vi är inte de första som går vägen fram. Som upptäcker, upplever, hittar rastplatser och mål. Fast vi går enskilt så går vi tillsammans. Det finns en kraft och ett hopp i det. I dopet är vi alla kallade att vara Jesu lärjungar. Vi är sända till varandra och till världen. Att dela liv.

Ord på vägen:

Jesus sade: Jag är livets bröd. Den som kommer till mig skall aldrig hungra, och den som tror på mig skall aldrig någonsin törsta. (Joh 6:35)

Jesus sade: Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila. Ta på er mitt ok och lär av mig, som har ett mildt och ödmjukt hjärta, så skall ni finna vila för er själ. Mitt ok är skonsamt och min börda är lätt. (Matt 11:28-30)

Att fundera vidare på:

Hur går vägen vidare?

Hur ser Guds kallelse ut i ditt liv?

Sändningsord:

Gud skapar världen och vill att vi ska leva.

Gud älskar världen och fyller oss med kärlek.

Gud förnyar världen och ger oss en framtid och ett hopp.

(ur Kyrkohandbok för Svenska kyrkan)